

**Javna rasprava "Zajednički koncept
prostornog razvoja Istre - promet, turizam,
poljoprivreda, gospodarske zone, priroda"
Koper. 15.3. 2016.**

**Sociološke analize – Slovenija i Hrvatska
Zajednički zaključci**

dr. sc. Vladimir Lay, sociolog i politolog

PUT UP
I S T R E

The logo consists of the words 'PUT UP' in large, bold, green capital letters. Below 'PUT' are the letters 'I', 'S', and 'T' in blue. Below 'UP' are the letters 'R' and 'E' in blue. In the center, between 'PUT' and 'UP', is a stylized envelope icon with a green top flap and a blue body.

PUT UP POGRANIČNE ISTRE: HR + SLO:

HR 32 000 + SLO 92 000 =
ukupno 124 000 STANOVNIKA

PUT UP

I S T R E

Glavni cilj projekta - "Zajednički koncept prostornog razvoja Istre - promet, turizam, poljoprivreda, gospodarske zone, priroda"

Sociološki prilog - Slika profila stanovništva, problema, stavova, želja i prijedloga **ONIH KOJI TU ŽIVE** - lokalnog stanovništva (ankete) + predstavnika JLS i ŽI (intervjui) o budućem razvoju općina i gradova pograničnog područja.

Iz zaključka:

*„Dragocjeno je da su ovi prijedlozi i zaključci artikulirani **participacijskom metodom**, samoj po sebi - demokratskom i induktivnom.*

Sukladnom potrebama, viđenjima i željama lokalnih stanovnika i predstavnicima lokalne vlasti pograničnog područja Istre s obje strane.”

Odnos cilja studije i sociološkog priloga:

- Radi se o tome da se „glas naroda” + lokalnih vlasti – prenesen kroz sociološki prilog, naglasci koji su tu artikulirani - **čuju i i uključe (u mjeri koju planeri smatraju prostorno / ekonomski smislenom) u planerske prijedloge.**

UVODNO

NEKE OSNOVNE
KARAKTERISTIKE
DRUŠTVENOG I FIZIČKOG
PROSTORA ISTRE

Istra – zemlja Histra je ovdje oduvijek!

- **Histri** su prvi poznati stanovnici na istarskom poluotoku, dokumentirani u povijesnim zapisima starih Grka i Rimljana, **a po njima Istra danas nosi ime.**
- Sredinom 1. stoljeća prije Krista, u vrijeme rimskog vladara Gaja Julija Cezara, Rimljani su potjerali Histre s obale u unutrašnjost, da bi na obalu doselili svoje stanovnike i osnovali kolonije Pulu i Poreč.
- **U rimsko doba u Istri se razvio niz tekovina civilizacije i uređenog življenja.** Usvojena je pismenost, nastali su **gradovi** kao novi oblik zajednice, izgrađene ceste i morske luke te ustanovljen sistem katastarske izmjere zemljišta. Graditeljstvo je cvjetalo, a golem fundus kulturnih i povijesnih rimskih spomenika sačuvan je do danas – najpoznatiji su pulska Arena i Augustov hram. Cezarov nasljednik **car August** uspostavio je razdoblje mira i blagostanja, a stanovnici Istre su po pravima izjednačeni sa žiteljima Rima.

piran

grožnjan

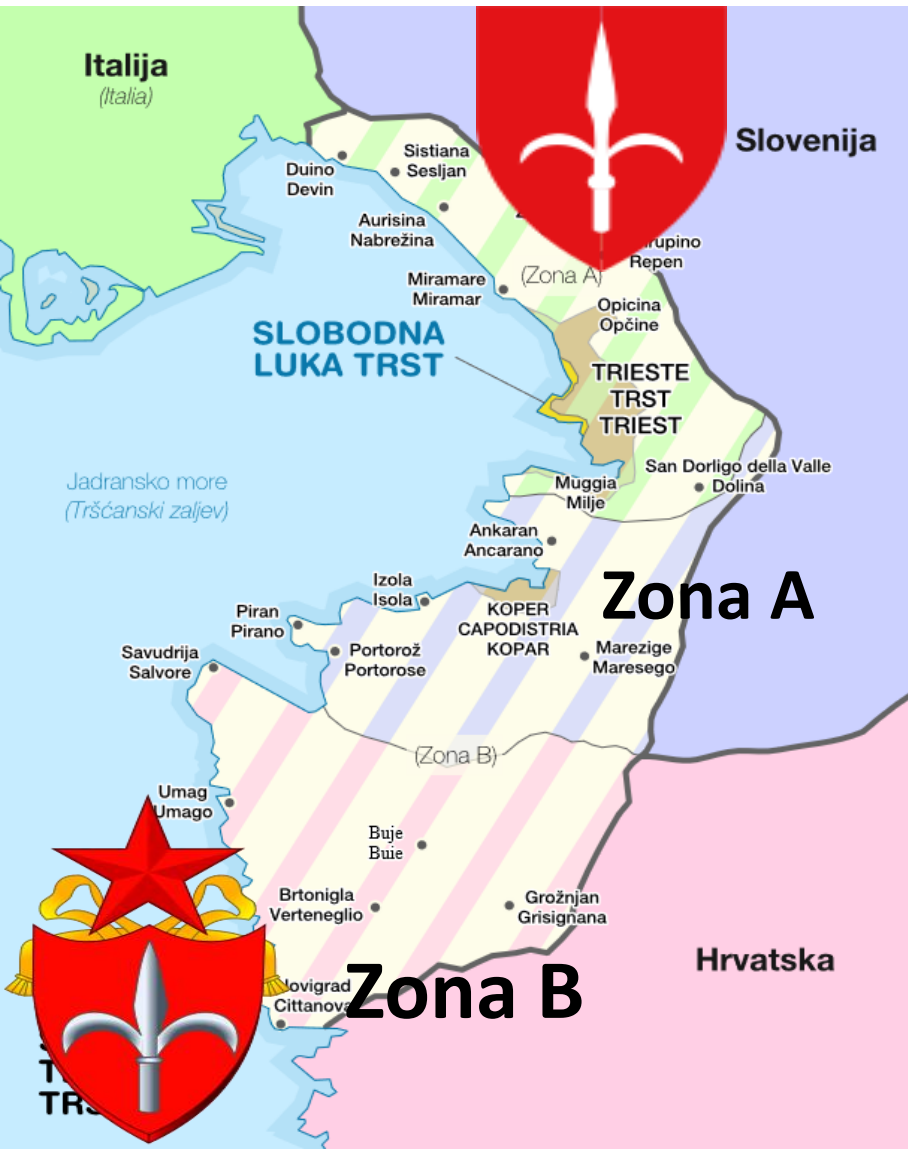
mi
r
n
a

**Slobodni teritorij Trsta / *Territorio libero di Trieste* / Svobodno tržaško ozemlje,
skraćenica: *STT***

- neutralna gradska država koja je postojala između 1947. i 1954. na sjeveristočnoj obali Jadrana.

Slobodna država Trsta je osnovana 1947. godine, i to Ugovorom o miru s Italijom, kojega su pod okriljem Ujedinjenih naroda s tom zemljom potpisale sve sile pobjednice iz Drugog svjetskog rata.

STT – SLOBODNI TERITORIJI TRST

- **Područje nekadašnje Zone B koje se nalazi južno od rijeke Dragonje pripada danas Hrvatskoj,**
- a područje od te rijeke do talijanske granice predstavlja teritorij Slovenije

SLOBODNA LUKA TRST

HR-Županije ↔ SLO-Pokrajine

Continental Croatia:

1. Medjimurje County
2. Varazdin County
3. Krapina & Zagorje County
4. Koprivnica-Krizevci County
5. Bjelovar & Bilogora County
6. Zagreb County
7. City of Zagreb
8. Sisak & Moslavina County
9. Karlovac County

Istria and Kvarner:

1. Istria County
2. Primorsko-Goranska County
3. Lika & Senj County

SLO – STATISTIČKE REGIJE:

„SLO Istra” = priobalje -> Primorska
/Obalno-kraška
+ zaleđe -> dio Notranjske/
Notranjsko-kraška

Slovenska Istra nije zasebna
administrativna jedinica.

Nema zasebne planove razvoja.

- Na pr.: Piran, Izola , Koper u planskim aktivnostima djeluju zasebno, nedostatak sinergije. (?!)

„Mentalna slika” Istre

CROATIA
Legislative Election 2007

- HDZ
- SDP
- HSS/SHLS
- HNS
- HSP
- IDS
- HDSSB
- SDSS

Istra – prepoznatljiva već iz svemira!

Istra – neka zasebna priča, poseban povijesni multikulturalni identitet, poseban oblik:

PUT V UP

I S T R I E

Istra - mentalna slika o njoj?

SLOVENIJA:

- **Pogled iz Ljubljane** - citat: „Kar se sicer tiče mojega splošnega vtisa o Slovenski Istri, pa je po mojem mnenju podoben kot v zavesti večine Slovencev. **Mentalne podobe slovenskega dela Istre v naši zavesti na splošno ni**; vsi, ki smo odraščali v času SFRJ, imamo v sebi ponotranjeno zgolj podobo hrvaške Istre.“
- **Pogled iz Kopra** - parafraziram:
Mi koji tu živimo, osjećamo se Istranima.
Zaključak: tako gledano - „Slovenska Istra“ postoji !

Hrvatska:

- **Zasebna regija u Hrvatskoj**, simbolički jedan od 5 elemenata i u grbu RH;
- **Zasebna adm. jedinica - Istarska županija** – ima i zasebne razvojne dokumente i planove – npr. „Prostorni plan Istarske županije”;
- Unutar Hrvatske Istra je **posebna društvena priča** - pojam međuetničke tolerancije, dvojezičnost nije nikakav problem, jaka regionalna stranka i politika, blizina Šengen granice.
- **Vrlo jaka turistička regija**, poseban turist. brend.

Grb Istarske županije

Zastava Istarske županije

Himna županije Istarske

KRASNA ZEMLJO

"Krasna zemljo, Istro mila
dome roda hrvatskog
Kud se ori pjesan vila,
s Učke tja do mora tvog.

.....

- Ponukana nedavnim najavama o izmjeni politike upravljanja regionalnim razvojem na način da se u pravni sustav Republike Hrvatske uvedu novi modeli upravnog ustroja i aktivno se uključujući u javnu raspravu o Nacrtu prijedloga Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, Skupština Istarske županije kao predstavničko tijelo izabrano voljom građana Istarske županije na demokratskim izborima, temeljem članka 43. i 84. Statuta Istarske županije („Službene novine Istarske županije“ br. 10/09 i 4/13), na sjednici održanoj **dana 29.**

listopada 2013. godine donosi slijedeću

- **DEKLARACIJU O REGIONALNOM RAZVOJU I JEDINSTVENOSTI ISTRE**

- I.

- Skupština Istarske županije zalaže se za provođenje politike regionalnog razvoja u skladu s autonomijom jedinica lokalne i regionalne samouprave, zajamčenom pravnim poretkom Republike Hrvatske.

- Za Istarsku županiju je u potpunosti neprihvatljiv predloženi model „planskih područja“ iz Nacrta prijedloga Zakona o regionalnom razvoju koji Istarsku županiju ustrojava u plansko područje Sjeverni Jadran i Lika.

- Istarska županija ne pristaje ni na kakav status „subregije“ odnosno ni na kakav status koji je niži od „državne razine minus jedan“. **Istra je povijesna regija i kao takva mora ostati u bilo kakvoj budućoj reorganizaciji regionalne samouprave u Republici Hrvatskoj.**

Skupština Istarske županije podržava Sabor Republike Hrvatske kao i Vladu Republike Hrvatske da u postupku izmjena Ustava jasno i precizno definira regije kako bi sve buduće zakonske izmjene koje bi se odnosile na administrativni ustroj Republike Hrvatske jasno i precizno definirale Istru kao regiju. Pravo na sudjelovanje građana u upravljanju javnim poslovima spada u zajednička demokratska načela svih država članica Europske unije, a regija doprinosi ostvarenju tog prava i ne postoji potreba za nikakvim posrednikom između državne i regionalne razine.

VLADIMIR NAZOR
VELI JOŽE

Istra (u Hrvatskoj i šire) kao brand

Brand je sklop tzv. opipljivih i neopipljivih obilježja proizvoda, usluga odnosno gradova, županija tj. regija te država kao cjelina. Neopipljivi elementi uključuju **asocijacije, vrijednosti i percepcije** povezane uz brand odnosno koje brand generira.

ISTRA TERRA
MAGICA

**KAD ČUJETE RIJEČ
„ISTRA” – KOJE
ASOCIJACIJE
IMATE?!**

FAKTOR M/NM - većim dijelom iznad 300 m/nm, brdovito - planinska Istra:

Oprtalj 375 m/nm; Gradin 480 m /nm , Lanišće 609 m /nm

ISTRA – pograničje = i planinska zemlja

Ćićarija je slabo naseljena i dijeli se na manji slovenski i veći hrvatski dio.

Priroda je tu izuzetno očuvana.

Najviši vrh je Veliki Planik (1272 m/nm).

RAZLIKE U VRSTI TLA - 3 (4?!) vrste tla

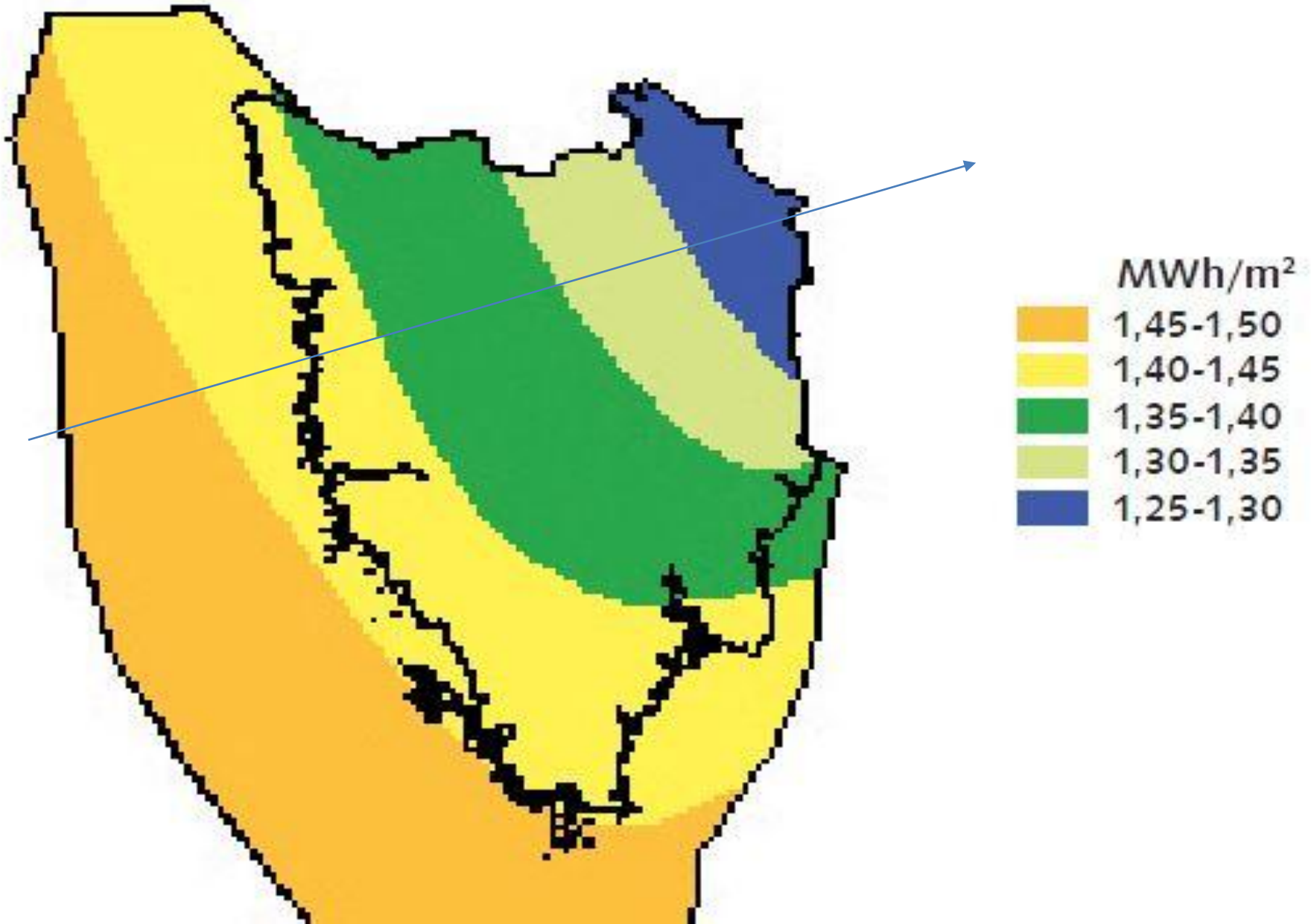
!!! Četvrta je Crna.

PROJEKT “ČETIRI
ZEMLJE- QUATTRO
TERRE”

Ocjena kvalitete vina
prema vrsti tla.

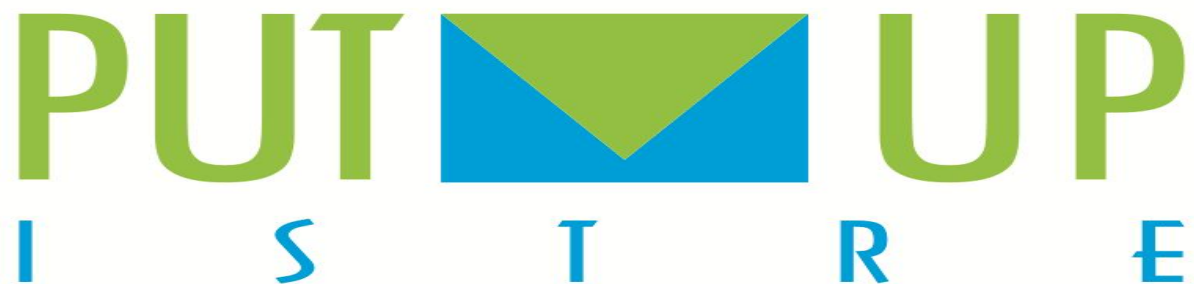
Općina Brtonigla –

RAZLIKE U SOLARNOM POTENCIJALU

Ukratko:

**O nekim osnovnim
strukturalno-razvojnim
karakteristikama Istre**

Operativni program Slovenija – Hrvatska 2007.-
2013.

Prostorno uređenje teritorija – unutrašnjost i
priobalje Istre

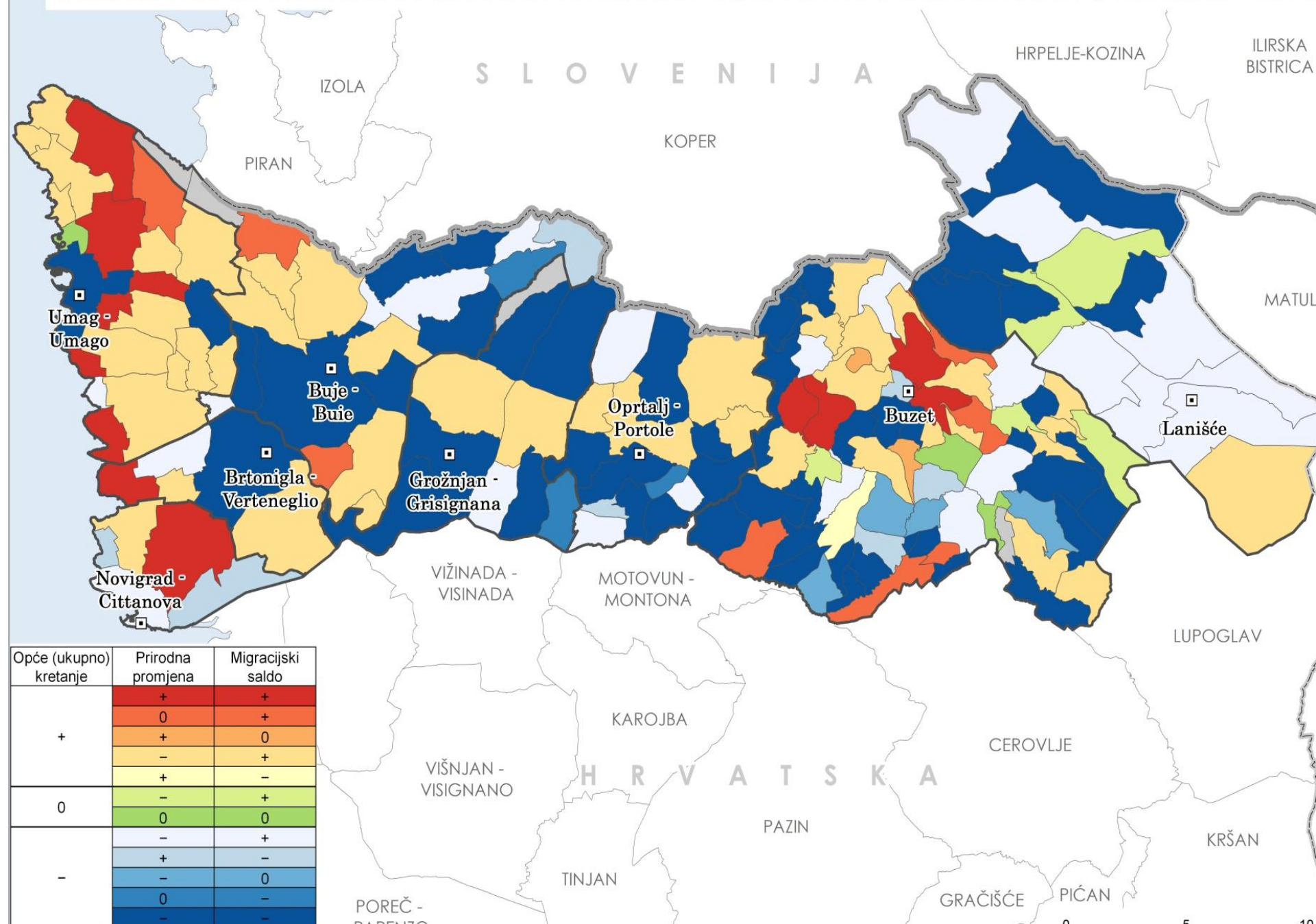
Demografska studija

Zagreb , lipanj 2015

HR DIO: Prirodno kretanje stanovništva 2001. – 2013.

Općina/Grad	Živođeni	Umrli	Prirodno kretanje
Brtonigla - Verteneglio	134	189	-55
Buje - Buie	448	626	-178
Buzet	733	823	-90
Grožnjan - Grisignana	70	123	-53
Lanišće	26	138	-112
Novigrad - Cittanova	404	484	-80
Oprtalj - Portole	71	182	-111
Umag - Umago	1.409	1.511	-102
Ukupno	3.295	4.076	-781

STRUKTURA OPĆEG KRETANJA STANOVNIŠTVA POGRANIČNOG DIJELA ISTRE U RH 2001. – 2011.

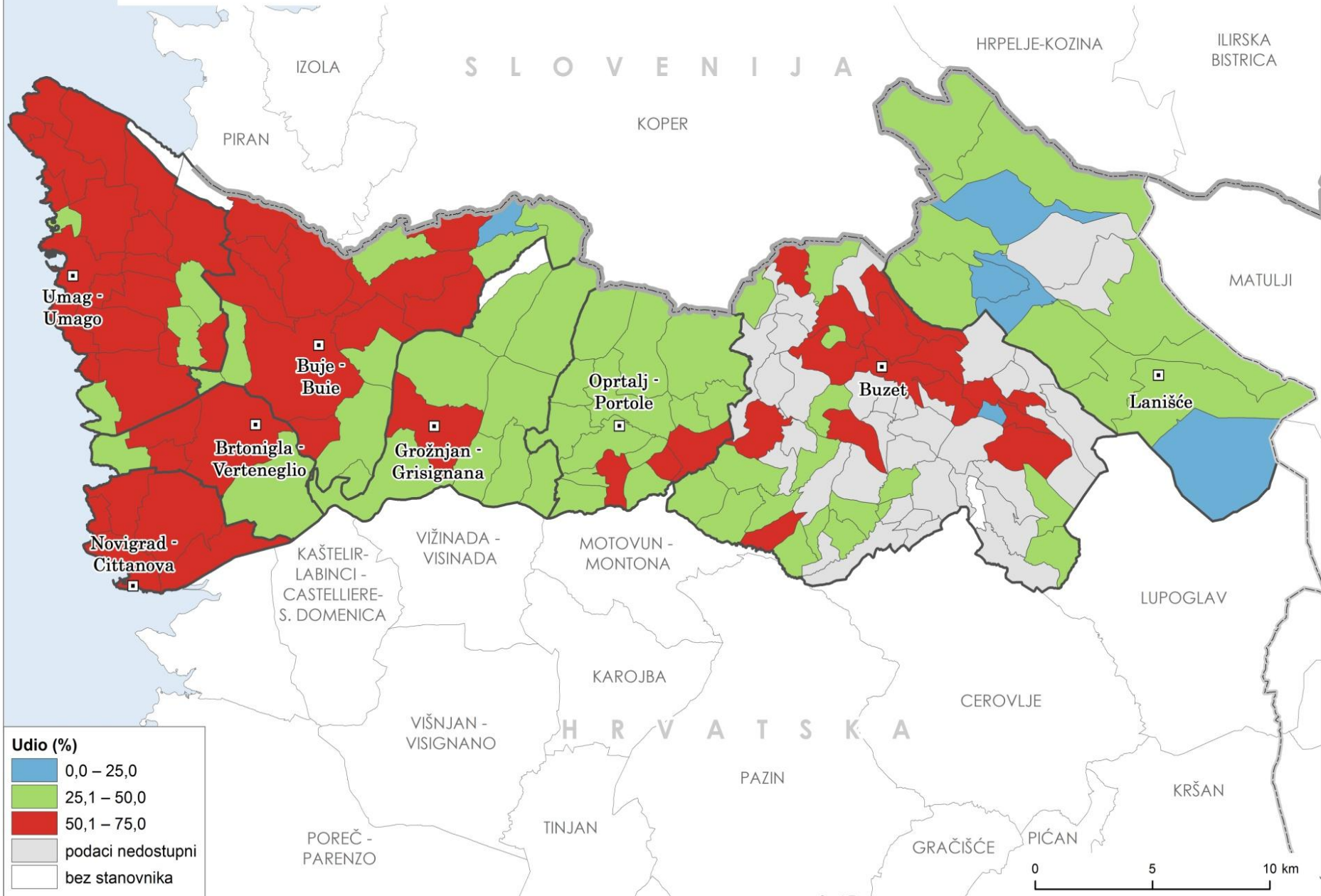
Opće (ukupno) kretanje	Prirodna promjena	Migracijski saldo
+	+	+
	0	+
	+	0
	-	+
	+	-
0	-	+
	0	0
	-	-
-	-	+
	+	-
	0	0
	-	-
	-	-

HR DIO: Stanovništvo staro 15 i više godina prema aktivnosti 2011.

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava 2011

Općina/Grad	Ukupno	Ukupno (15+)	Radna dob (15-64)	Ekonomski aktivni			Ekonomski neaktivni	Nepoznato
				Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni		
Brtonigla - Verteneglio	1.626	1.451	1.169	763	691	72	688	-
Buje - Buie	5.182	4.541	3.703	2.543	2.193	350	1.994	4
Buzet	6.133	5.289	4.328	3.067	2.811	256	2.220	2
Grožnjan - Grisignana	736	652	498	289	270	19	363	-
Lanišće	329	299	200	112	102	10	187	-
Novigrad - Cittanova	4.345	3.771	2.978	2.044	1.831	213	1.726	1
Oprtalj - Portole	850	765	583	340	306	34	425	-
Umag - Umago	13.467	11.707	9.591	6.615	5.776	839	5.071	21
Ukupno	32.668	28.475	23.050	15.773	13.980	1.793	<u>12.674</u>	28
Istarska županija	208.055	180.239	142.780	94.801	82.896	11.905	85.244	194
Republika Hrvatska	4.284.889	3.632.461	2.873.828	1.796.149	1.503.867	292.282	1.834.014	2.298

STANOVNIŠTVO POGRANIČNOG DIJELA ISTRE U RH PREMA AKTIVNOSTI 2011. GODINE

Važna činjenica:

HR Istra i SLO Istra su regije s drugim najvišim BDP u svojim državama, odmah iza Zagreba i Ljubljane.

Pogranično područje – PRIOBALJE I UNUTRAŠNOST

- U demografskoj situaciji i trendovima, u stupnju razvoja, u ukupnim gospodarskim i društvenim aktivnostima;
- U problemima opremljenosti i svakodnevnog življenja - u potrebama i razvojnim željama su: > > > > →

DVA SVIJETA / CENTAR - PERIFERIJA

**& IZ PRITUŽBI, MOLBI, PRIJEDLOGA
KOJE DAJU POLITIČARIMA I
PLANERIMA MOGUĆ JE ZAKLJUČAK →
PRIOBALJE I UNUTRAŠNOST I U SLO I
HR ISTRI SU „DVA SVIJETA” !**

& Istarska SLO/HR unutrašnjost je pusta!

**& Unutrašnjost poprima karakteristike
PERIFERIJE - obalni gradovi i mjesta su
svojevrsni „CENTAR”.**

Ljudi u malim naseljima traže više!

Što s tim?

- I pored razvijenosti regija život u malim naseljima nije posebno ugodan i lagan. **Ljudi traže više.**
- „Suvremeni proces urbanizacije gotovo je izjednačio načine života u malim i velikim naseljima. Nema više klasičnog sela.
- Stanovnici malih naselja moraju biti objektivni i svjesni da im takav život pruža i određene kvalitete ali ima i neke nedostatke.
- **Nema tako bogatog društva koje takve životne uvjete može brzo ili više ujednačiti.”**

Socijalno-prostorni dinamički model opstanka Istre na temelju :

**& obitavanja u razučenoj mreži malih naselja
(Istra HR 655, sjeverni dio 164!);**

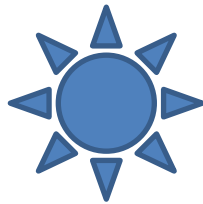
**& dnevnih migracija zbog posla, obrazovanja i
rješavanja velike većine svih drugih potreba;**

**& opremanje malih naselja s XYZ = često
nerentabilno!**

**& Ovaj model omogućava gusti sustav istarskih
prometnica + automobil.**

Može tako dok:

- **IMA FOSILNIH GORIVA ZA VOZILA – Poslije nafte?**
- **NOVACA DA SE ONO KUPI! Dok imate novaca za benzin za Vaš auto!**

Ako „spadnete” na javni prijevoz, jao si ga Vama! Javni prijevoz je jako slab i staromodan.

Sociološke analize – Slovenija i Hrvatska

Zajednički zaključci

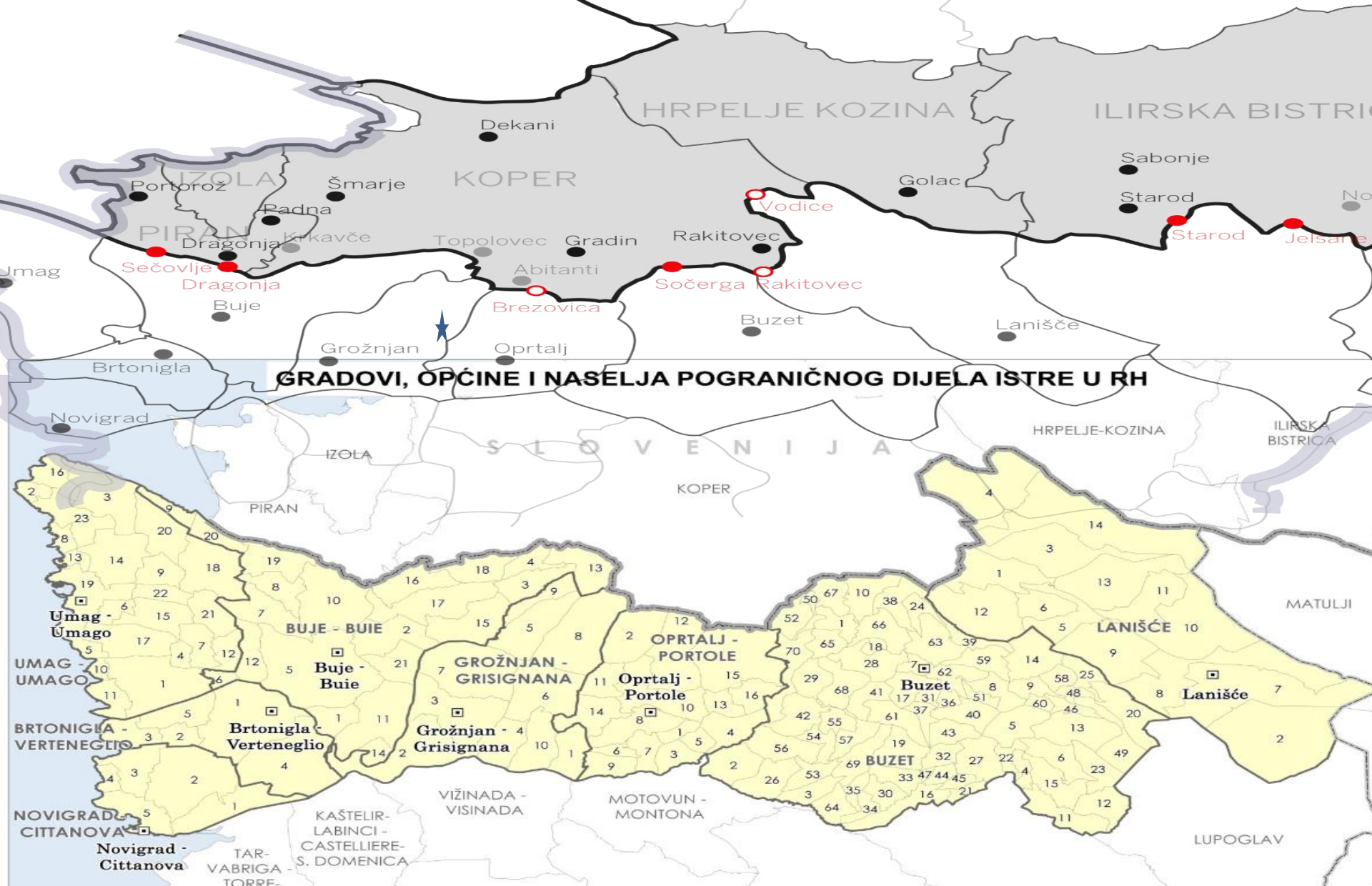
**Napomene o uzorku i metodi
sociološkog terenskog
istraživanja u pograničnim
dijelovima Istre**

Teren: rujan- studeni 2015.

Hrvatski dio Istre

- U Hrvatskoj je empirijsko istraživanje provedeno putem ankete u gradovima Buje (33), Buzet (28), Umag (114) i Novigrad (45) i općinama Oprtalj (10), Grožnjan (6).
- **Realizirano je ukupno 236 razgovora anketnog tipa i 32 intervjua sa sugovornicima iz JLS i Istarske županije.**
- Ukupna broj anketa i intervjua, ispitivanja stavova i dijaloga s hrvatske strane bio je 268.

5 SLO + 8 HR JLS

Slovenski dio Istre

- Empirijsko istraživanje u Sloveniji je obavljeno putem intervjua u sjedištima općinama Piran (5), Kopar (5) i Hrpeje-Kozina(5). Anketno istraživanje je obavljeno u mjestima Portorož (30), Dragonja (4), Dekani (4) i Šmarje (4) te metodama ankete i intervjua u brdskim mjestima u zaleđu Kopra - Padna (5), Hrastovlje (5), Gradin (5), Rakitovec 5 i Golac (5).
- Ukupno je obavljeno 15 intervjua u sjedištima općina Kopar, Piran i Hrpeje-Kozina, 42 ankete u 4 spomenuta naselja i 25 anketa / intervjua u selima u zaleđu Kopra.
- **Na terenu je ukupno u slovenskom dijelu Istre obavljeno 82 razgovora, kombinirano - metodom anketa i intervjua.**

**Ukupan broj anketa i
intervjua sa slovenske (82)
i sa hrvatske strane (268) je
iznosio 350 sugovornika.**

PUT UP

I S T R E

Prethodno:

**Problemi za razvoj
pograničnog područja Istre
kao razvojno
„jedinstvenog” područja
koji dolaze iz šireg
konteksta:**

Politički:

Odnosi država značajno su-determiniraju probleme i prepreke za bolju suradnju u ovom lokalnom pograničnom području. Osnovni problemi su:

A. Prijedor oko definiranja dijela pograničnog područja, oko **morske granice u Piranskom zaljevu**.

B. Procese i odnose u ovom pograničnom prostoru determiniraju i otežavaju razlike u EU režimu koji ima Slovenija i Hrvatska.

Republika Hrvatska nije u **Šengen sustavu** otvorenih granica i slobodnog kretanja ljudi, roba i usluga bez kontrole, a Republika Slovenija jest. U tome smislu RH još nije u ravnopravnom položaju.

Ekonomski, komercijalno-profitni:

- **U ekonomskim odnosima – NEME IDILE I LJUBAVI – POSTOJI INTERESNO NADMETANJE I KONKURENTNOST. To se odnosi i na pogranično područje Istre.**
- Luka Koper se brže razvija od luke Rijeka i ima već promet. Prije je Rijeka bila jača.
- Turizam HR Istre i SLO Istre su bitno različiti po snazi ponude. HR ISTRA – 23 700 000 noćenja (2015) – SLO ISTRA – 2 400 000.

HR : SLO 10 : 1!

OSNOVNI PROBLEMI KVALITETE ŽIVLJENJA I RAZVOJA

U hrvatskom dijelu Istre osnovni problemi su prema iskazima sugovornika bili sljedeći:

& Nezaposlenost dijela stanovništva, posebno mladih;

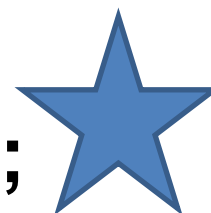
& Javni prijevoz i veze su vrlo slabe;

& Nezadovoljavajuća protočnost granice između Hrvatske i Slovenije;

& Kapaciteti i učinkovitost zdravstva su ograničeni;

& Turistička zona je prekratka;

& Male plaće, visoke cijene.

U slovenskom dijelu Istre, osnovni problemi su artikulirani na ovaj način:

& Nezaposlenost:

& Promet i infrastruktura

& Zemljišna politika i politika oko nekretnina:

& Usluge i javni sektor:

& Turizam

Nezaposlenost - HR Istra

Na hrvatskoj strani: ima vrlo malo mjesta u ponudi u industriji, poduzetničkom realnom sektoru; poljoprivreda mladima pretežno nije atraktivna; mogućnosti zapošljavanja u javnom sektoru su već 7-8 godina značajno reducirane ili ne postoje;

Priobalje - „*Živi se gotovo samo od turizma*” – nedostaje industrijska proizvodnja; trend odlaska mladih „trbuhom za kruhom“ u inozemstvo je u porastu.

Napomena: Trenutna stopa nezaposlenosti iznosi 5,6% što je daleko najniže u RH.

Nezaposlenost – SLO Istra

Na slovenskoj strani: premalo radnih mjesta ,
prije svega za mlade;

**& U turizmu se zapošljava radna snaga iz drugih
država; ★**

& Nerazvijenost ili propadanje industrijskih
poduzeća;

& Neiskorištenost potencijala poljoprivrede i
nezainteresiranost mladih;

& ekonomska emigracija u druga mjesta,
uključivo ona izvan Slovenije.

PROMET - HR Istra

- & Autobusnih veza između gradova i naselja u pograničnom području ima premalo, posebno u kontinentalnom pograničnom području;
- & Postoji potreba za prometanjem mini-busova, posebno prema manjim naseljima i općinskim centrima u pograničju, sa više dnevnih veza ali se to ne inicira;
- & Đaci koji idu u školu (na pr. iz Grožnjana i Oprtlja za Buje) moraju se ustajati gotovo sat i pol prije škole;
- & Postoji potreba za javno prometnim uslugama za starije i sve druge ljude koji ne mogu ili uopće ne voze automobil;
- & Prometne veze između Hrvatske i Slovenije su slabe;
- & Željeznička veza Ljubljana –Pula ne radi, ukinuta je, pruga je i dalje tu;
- & Ne postoje redovne pomorske veze, na primjer Trst – Kopar – Umag.

„PROMET” – SLO Istra

- & Slabo organiziran javni promet (posebno za djecu i starije građane;
- & Slabe prometne veze između obale i zaleđa, te između SLO – HR - IT;
- & Premalo javnih parkirališta;
- & Previsoke cijene;
- & Preskupi sustav vinjeta (Škofije-Izola, prodor Markovec);
- & Zastoji u prometu na graničnim prijelazima;
- & Slabo opremljeni granični prelazi I kategorije (Sečovlje- Plovanija, Dragonja-Kaštel);
- + slaba komunalna infrastruktura u zaleđu (voda, kanalizacija, telefonski optički kablovi).

To su „danas i ovdje“ dva goruća razvojna problema Istre s obje strane granice.

Postojeći opseg i profil zaposlenosti i postojeća prometna infrastruktura i prometne veze na svakodnevnoj razini **ugrožavaju kvalitetu življenja jednog dijela stanovnika pograničnog područja Istre.**

Ostali osnovni razvojni problemi:

& nedovoljno razvijene ili učinkovite usluge
(kapaciteti i učinkovitost **zdravstva** su ograničeni);
& više dječjih igrališta i organiziranih djelatnosti za **djecu**;
& više **sportskih** centara i rekreacijskih površina;
& **potrebu otvaranje trgovina u malim mjestima**
i/ili uvođenje putujućih trgovina;
& briga za **stare i nemoćne**,
& problemi koje s obje strane donosi turizam
(turistička sezona je prekratka, prometne gužve u
špici sezone i sl.).

Turizam

U oba dijela Istre turizam je u fokusu i kao gospodarsko razvojno rješenje i kao problem:

& Kao rješenje:

- **mogući novi, moderni sadržaji i aktivnosti koji bi otvorili nova radna mjesta; razvoj destinacijskog tipa turizma**
- **Produženje sezone kao razvojna šansa;**

& Kao problem:

- **Prometne gužve u ljetnim špicama;**
- **Skupoća za domaće ljude u sezoni;**
- **U turizmu se zapošljava radna snaga iz drugih zemalja (SLO);**

Turizam – komentari u SLO dijelu:

- **Turizam je invazivan;**
- **Premalo se ulaže u obnovu hotela i turističke infrastrukture;**
- **Vlasništvo hotelskih kompleksa u rukama stranaca ima za posljedicu uvoz radne nage i roba iz inozemstva;**
- **Nije iskorišten potencijal razvoja turizma u razmjeni između obale i zaleđa i sl.**

Prijedlozi

– što učiniti:

HR ISTRA

S hrvatske strane ovi prijedlozi su sljedeći:

& Otvarati nova radna mjesta

& Unaprijediti prometnice i prometne veze:

& Unaprijediti zdravstvene usluge

& Više sadržaja za djecu, mlade / za kulturu, zabavu, razonodu, sport

& Čuvati okoliš i prirodu – „više prirode- manje gradnje“ ;

& Granicu između Hrvatske i Slovenije učiniti što više protočnom.

SLO ISTRA:

Sa slovenske strane analiza je pokazala da su u prvom planu sljedeći prijedlozi:

& Razvijati nove mogućnosti za zaposlenje

& Daljnji razvoj prometne mreže, infrastrukture i veza;

& Razvijati usluge, javne ustanove i društvene djelatnosti;

& Stavljati u razvoju pograničnog područja naglasak na lokalno, tradicionalno i prirodno.

Vežano za navedene probleme prisutna je uĉestala percepcija i komentar:

& Mnoge lokalne probleme Pula /Koper tj. Zagreb/ Ljubljana na lokalnu ne vide, ne osjete, ne dijele, **nemaju ih tamo u centralama u obzoru.**

& Odatle je i uĉestala situacija da se iz centrale daje verbalna podrška pa i obećanja ali **stvarne potpore za rješavanje problema godinama iz cent(a)ra nema!**

TO SU POSEBNO ODNOSI NA UNUTRAŠNOST!

Dokument u kojem su ovi zaključci:

Operativni program Slovenija – Hrvatska
2007.-2013. - Prostorno uređenje teritorija –
unutrašnjost i priobalje Istre

..... PUT UP ISTRE

**Sociološke analize –
Slovenija i Hrvatska**

Zasebni i zajednički zaključci

Za dodatne detalje molimo pročitati:

**# Sociološka analiza SLOVENSKA ISTRA - dr.
Špela Hudnik, u.d.i.a.**

UL FAKULTETA ZA ARHITEKTURO, Ljubljana

**# SOCIOLOŠKA ANALIZA - HRVATSKA ISTRA
Autor: prof. dr. sc. Vladimir Lay, sociolog i
politolog , Zagreb - Karlovac**

Hvala!

D

Hrvatski dio – detaljno:

HRVATSKA

**STAVOVI o osnovnim
problemima u unapređenju
kvalitete življenja i lokalnog
razvoja**

& Manjak radnih mjesta,
nezaposlenost;

& Premalo stanovnika u unutrašnjosti
– stalno se smanjuje;

& Male plaće, visoke cijene (priobalje
ljeti ima dodatno visoke cijene);

& Javni prijevoz je slab; posebno u
kontinentalnom pograničnom
području;

& vlak SLO- HR ne vozi; javne
prometne veze SLO- HR slabe.

& Kapaciteti zdravstva su ograničeni

& Turistička zona je prekratka, nedostaje moderne ponude, atrakcija, „tematski turizam” za dužu sezonu;

& Priobalje: „Živi se gotovo samo od turizma” – nedostaje industrijska proizvodnja;

& Mala naselja unutrašnjosti su zapuštena i siromašna ponudom sadržaja za lokalno stanovništvo („birtija”, crkva i ???!).

STAVOVI i PRIJEDLOZI ŠTO TREBA URADITI, IZGRADITI, USPOSTAVITI I SLIČNO

**- potrebe i aspiracije, želje i
ideje lokalnog stanovništva**

PRIJEDLOG BROJ JEDAN:

- GRANICE UČINITI KRAJNJE PROTOČNIMA – TREBA BITI KAO DA IH NEMA!!!
- UKINUTI GRANIČNE PASOŠ KONTROLE I CARINSKE PREGLEDE;
- UVESTI ŠENGEN REŽIM ŠTO PRIJE;
- RIJEŠITI LINIJU RAZGRANIČENJA U PIRANSKOM ZALJEVU
- LOKALNO: JUDI IMAJU KVALITETAN SUŽIVOT; ZAGREB I LJUBLJANA ZATEŽU ODNOSE!

A. OTVORITI NOVA RADNA MJESTA I USLUGE :

**& USPOSTAVLJATI INDUSTRIJSKE
POSLOVNE ZONE, UKLJUČIVO ZA
MALE OBRTNIKE;**

**& OTVARATI MANJE PROIZVODNE
FIRME**

& STIMULIRATI PODUZETNIŠTVO

**& OTVARATI NOVE HOTELE – NOVA
RADNA MJESTA**

**& RAZVIJATI ZDRAVSTV. USLUGE – NOVA
RADNA MJESTA**

**& RAZVITI NOVE POTPORE ZA
PRODUKTIVNE OBLIKE POLJOPRIVREDNE I
STOČARSKE PROIZVODNJE – NOVA RADNA
MJESTA**

**& PRODUŽITI TURISTIČKU SEZONU ZA 6
MJESECI NAJMANJE – NOVA RADNA
MJESTA!**

B. UNAPRIJEDITI PROMETNICE I PROMETNE VEZE:

& NO1 HR – SLO VEZA: IZGRADITI AUTOPUT OD ISTARSKOG IPSILONA DO KOPRA; - Republika Slovenija desetljećima zabušava u izgradnji te ceste, slično kao na cesti Macelj - Ptuj!!!

& UKINUTI VINJETE OD KOPRA TO TRSTA;

& USPOSTAVITI KATAMARANSKE VEZE TRST – KOPER - UMAG I JUŽNIJE

& POSTOJEĆI JAVNI PRIJEVOZ JE
NEDOSTATAN – - POJAČATI VEZE
JAVNOG PRIJEVOZA - UVESTI
LOKALNE MINIBUS VEZE;

& PROŠIRITI I BOLJE ODRŽAVATI
LOKALNE CESTE;

& U PRIOBALNIM MJESTIMA
TREBA VIŠE PARKINGA

**C. VIŠE SADRŽAJA I DOGAĐAJA ZA
MLADE, ZA KULTURU, ZA ZABAVU
I RAZONODU** (zimi, van sezone)

D. ČUVATI OKOLIŠ - „više prirode -
manje izgradnje” - ZAUSTAVITI
DALJNJU APARTMANIZACIJU U
BETONIZACIJU NA OBALI;

- **E. UNAPRIJEDITI ZDRAVSTVENE USLUGE** - OMOGUĆITI KORIŠTENJE USLUGA BOLNICE U IZOLI ZA STANOVNIKE HRVATSKOG POGRANIČNOG PODRUČJA – „Pula je predaleko”; „Zdravstvo ne bi trebalo poznavati granice”;
- **F. POSEBNE POTREBE** - GRAD Novigrad treba srednju školu i policijsku stanicu (zbog dokumenata), Oprtalj treba kvalitetniji dućan koji radi cijeli dan i sadržaje za djecu i sl.

DVIJE SLO – HR POGRANIČNE PRIČE :

& BUZET – KOPER: VELIKI BROJ HRVATSKIH GRAĐANA U KOPRU; STALNE VEZE I POSJEĆIVANJA; TOMOS I CITROEN = CIMOS; NAJKRAĆA VEZA BUZETA DO SLOVENIJE I ITALIJE (Trst i dalje);

& NOVIGRAD – više kuća stranaca nego domaćih, od toga su 70% KUĆE SLOVENACA; Dajla 97% kuća (ca 300 OBJEKATA) u vlasništvu Slovenaca; slično Mareda, Umag.

Inače, MEĐU PRVIMA PO INDEKSU RAZVIJENOSTU U HR!! – NISKA STOPA NEZAPOSLENOSTI – „Forbes”; „grad u kojem se najbolje živi i posluje u HR”.